

NOTAT

MINISTERIET FOR GRØN TREPART

J.nr. 2022 - 4950
Ref. ANNKN
Den 13. september 2024

Notat om hovedindhold vedr. lovforslag om supplerende bestemmelser til skovrydningsforordningen om tilsyn, gebyr og konfiskation m.v.

Baggrund og formål

Lovforslaget om ændring af lov om naturbeskyttelse og om ophævelse af lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ, har til formål at supplere den vedtagne forordning (EU) nr. 2023/1115 af 31. maj 2023 om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 (skovrydningsforordningen).

Skovrydningsforordningen blev vedtaget i EU d. 31. maj 2023. Formålet med skovrydningsforordningen er at minimere EU's bidrag til den globale skovrydning og skovforringelse, og at reducere EU's bidrag til drivhusgasemissioner og det globale tab af biodiversitet. Skovrydningsforordningen stiller en række krav til erhvervsdrivende, der bringer visse afledte produkter fra kvæg, kakao, kaffe, oliepalmer, gummi, soja og træ i omsætning, gør produkterne tilgængelige på EU-markedet eller eksporterer dem fra Unionen.

Forordningen forpligter de omfattede virksomheder til at sikre, at en række produkter, der handles med i EU, ikke har ledt til skovrydning og skovforringelse verden over. Forordningen sætter en skæringsdato d. 31. december 2020 for, hvornår der ikke efterfølgende må være sket skovrydning og skovforringelse.

Forordningen får virkning for store og mellemstore virksomheder d. 30. december 2024 og for små- og mikrovirksomheder d. 30. juni 2025.

Lovforslaget indhold

Det foreslås, at der med lovforslaget gives hjemmel til ministeren for grøn trepart til at fastsætte regler for administration og håndhævelse af Europa-Parlamentets og rådets forordning (EU) nr. 2023/1115 af 31. maj 2023 om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010. Skovrydningsforordningen er almenyldig, bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i dansk ret, jf. EUF-Traktatens art. 288. Samtidigt kræves det i forordningen, at medlemsstaterne udpeger en eller flere kompetente myndigheder, der skal agere tilsynsmyndighed, og at medlemsstaterne fastsætter national lovgivning, der supplerer forordningens tilsyns- og sanktionsbestemmelser.

Naturbeskyttelsesloven indeholder i dag regler om tilsyn, som dog ikke på alle områder er tilstrækkelige set i forhold til skovrydningsforordningens tilsynsbestemmelser. For at sikre overholdelse af forordningen indeholder lovforslaget forslag til ændringer af naturbeskyttelseslovens regler om tilsyn. For at sikre, at myndighederne har de nødvendige ressourcer til at føre en effektiv kontrol med forordningen indeholder lovforslaget også forslag til ændring af naturbeskyttelseslovens regler om gebyr.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det offentlige

Udmøntningen af lovforslagets vil medføre positive økonomiske konsekvenser for staten i form af indtægter fra gebyr på 18,4 mio. kr. årligt. Det bemærkes, at der samtidig er negative økonomiske konsekvenser for staten på Ministeriet for Grøn Treparts område som følge af selve skovrydningsforordningen som er estimeret til 3,5 mio. kr. i 2024, 22,3 mio. kr. i 2025 og 20,4 mio. kr. fra 2026 og frem. Hertil kommer udgifter på Toldstyrelsens område, der er forbundet med forpligtelserne til medlemsstaternes toldmyndigheder, jf. skovrydningsforordningens kapitel 4 vedrørende procedurer for relevante produkter, der indføres på eller forlader EU-markedet. Toldstyrelsen vurderer, at de samlede statsfinansielle udgifter som følge af skovrydningsforordningen på Toldstyrelsens område ikke vil være nævneværdige, og derfor kan holdes inden for egen ramme. Skønnene er forbundet med væsentlig usikkerhed. De statsfinansielle udgifter som følge af selve skovrydningsforordningen drives primært af udgifter til tilsyn, administration og vejledning af virksomheder.

Lovforslaget og dets udmøntning medfører administrative konsekvenser for staten i forbindelse med opkrævning af gebyr. De administrative konsekvenser for staten forventes dog at være yderst begrænsede, idet opkrævningen af gebyret vil foregå digitalt og være baseret på henholdsvis udtræk af virksomheder, som har uploadet en due diligence-erklæring i EU-Kommissionens informationssystem i det forgangne år og opfølgende tilsyn hos konkrete virksomheder afregnet efter medgået tid.

Lovforslaget og dets udmøntning medfører ingen økonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner.

Erhvervslivet

Der vil alene være økonomiske konsekvenser for erhvervslivet forbundet med udmøntningen af lovforslaget for så vidt angår beslutning om indførelse af gebyr. De erhvervsøkonomiske konsekvenser ved indførelse af gebyr forventes at blive 18,4 mio. kr. årligt fra 2025 og frem. De estimerede omkostninger er behæftet med betydelige usikkerheder.

Herudover forventes selve skovrydningsforordningen at medføre erhvervsøkonomiske engangsomkostninger på 475 mio. kr. og årlige omkostninger på 606 mio. kr. Beregningen af de erhvervsøkonomiske omkostninger er beregnet med en antagelse om, at de omfattede virksomheder ikke allerede har eksisterende due diligence-systemer, eller er ved at udvikle due diligence-systemer af andre årsager, f.eks. på grund af eksisterende krav fra kunder eller lignende forpligtelser i forbindelse med anden kommende EU-lovgivning. De estimerede omkostninger er behæftet med betydelige usikkerheder. Det vurderes, at skovrydningsforordningens krav vil reducere strukturelt BNP med 1,5 mia. kr. (2024-niveau). Det skyldes, at kravene øger produktionsomkostningerne for virksomheder, der anvender produkter omfattet af forordningen, hvilket mindsker virksomhedernes produktivitet. Det resulterer bl.a. i højere priser, der afledt vil reducere den økonomiske aktivitet.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) vurderer, at hverken lovforslaget eller den udmøntende bekendtgørelse vil medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet, eftersom de administrative byrder fremgår direkte af skovrydningsforordningen.

Ministeriet for Grøn Trepert vurderer, at Innovations- og Iværksættertjekket ikke er relevant for lovforslaget, idet forslaget ikke påvirker virksomheders eller iværksætteres muligheder for at teste, udvikle eller anvende digitale teknologier og forretningsmodeller.

Borgere

Lovforslaget og dets udmøntning vil ikke have administrative konsekvenser for borgerne.

Klima-, miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget og dets udmøntning medfører ingen klima-, miljø eller naturmæssige konsekvenser. Lovforslaget medvirker dog til realiseringen af skovrydningsforordningens klima-, miljø- og naturmæssige konsekvenser, ved at sikre grundlaget for en effektiv håndhævelse og virkning af skovrydningsforordningen. Skovrydningsforordningen forventes af EU-Kommissionen at nedbringe de globale drivhusgasudledninger fra skovrydning relateret til EU's forbrug med min. 31,9 mio. ton CO₂ og nedbringe skovrydningen med min. 71.920 hektar skov om året fra 2030. Det vil have positive effekter på klima, økosystemer og biodiversitet, forventeligt allerede før 2030. Skovrydningsforordningen forventes ikke at få CO₂- eller arealmæssig effekt i Danmark. Den globale drivhusgasreduktion afhænger af, hvorvidt lande uden for EU øger deres efterspørgsel på skovrydningsrelaterede produkter. Der kan være en risiko for, at produktionen af skovrydningsforårsagende varer i et vist omfang fortsætter, men at disse blot afsættes uden for EU's grænser.

Udmøntningen af lovforslaget

Lovforslaget planlægges fremsat den 3. oktober 2024 og forventes at træde i kraft den 30. december 2024, samtidig med at skovrydningsforordningen finder anvendelse for store og mellemstore virksomheder samt for de kompetente myndigheder.